

Hørings svar - innføring av grunnrenteskatt på havbruk

Vi viser til høringsbrev publisert på regjeringen.no den 28. september 2022. Hofseth ønsker med dette å komme med våre innspill, og håper vi kan bidra med kunnskap og vurderinger slik at den endelige ordningen blir så god som mulig.

SIGNATUR

Roger Hofseth,
Administrerende direktør
02. januar 2023, Ålesund

Om Hofseth

Hofseth er et fullintegrert sjømatelskap med produksjon av matfisk fra egen rogn/smolt, slakting, foredling, logistikk og salg av produkter til sluttkunde. Hofseth er Norges største foredler av laks med en kapasitet til å foredle 7% av all oppdrettet laks i Norge. Ved å bruke restråstoffet fra foredling blir 100 % av fisken utnyttet til å lage produkter for humant konsum gjennom Hofseth BioCare.

Gjennom merdkonseptet «Egget», har vi tatt en lederrolle i omstillingen til bærekraftig, lukket oppdrettsteknologi. Prosjektet har en investeringsramme på rundt en milliard kroner. Hofseth har gjennom tjuen år utviklet seg fra å være en liten gründerbedrift til i 2022 å omsette for over 6 MRD NOK i foredlede produkter produsert på Sunnmøre. De siste par årene har vi investert for en dobling av oppdrettsvolumet og har lagt planer om vesentlig vekst også de neste 10 årene. For å lykkes jobber vi tett med lokale leverandører og de beste teknologimiljøene i vår bransje.

Vår visjon er å bygge verdens mest bærekraftige sjømatelskap med en karbonnøytral verdikjede fra rogn til ferdig foredlet fisk. Hofseth har alltid vært opptatt av å levere i tråd med myndighetenes visjoner for fiskeri- og oppdrettsnæringen. Stabile og konkurransedyktige rammebetingelser er en nødvendig forutsetning i så måte.

Kommentarer til forslaget

Grunnrenteskatten får store konsekvenser

Hofseth er en liten oppdretter med 7,17 konsesjoner, men vil i den foreslåtte grunnrentemodellen like fullt bli tungt rammet ved eksisterende produksjonsnivå. All vår vekst vil komme inn under den maksimale skattesatsen. Intensjonen med skatten slår på ingen måte inn slik den er blitt kommunisert. Da forslaget ble presentert uttalte representanter for regjeringspartiene at skatteordningen kun skulle omfatte de store, børsnoterte oppdrettsselskapene, ikke de små- og mellomstore aktørene.

Vi opplever at næringen i løpet av svært kort tid har fått store endringer i rammebetingelsene. 1. januar 2021 trådte den nye produksjonsavgiften i kraft. I sammenheng med forrige statsbudsjett ble det også innført nye verdsettingsregler for konsesjonene som førte til en omfattende skjerpelse av formueskatten for private oppdrettsselskaper. Dette er en skatt som utelukkende treffer norskeide selskaper, slik som Hofseth. Utenlandske eiere slipper.

Når man på toppen av det hele innfører grunnrentebeskatning endres rammevilkårene så mye at det setter store investeringer i fare i hele verdikjeden. Vi opplever videre at de raske og store endringene i rammevilkår bryter med prinsippet om forutsigbarhet for næringen.

Forslaget om å bruke normpris gir oss en prisrisiko som ødelegger dynamikken i verdikjeden. Vårt langsiktige markedsarbeid påvirkes negativt fordi leveringssikkerheten til kunde blir satt i fare. Vi ønsker en lovgiver som har tillit til både havbruksnæringen og egen forvaltning, og gir oss stabile rammebetingelser til å fortsette utviklingen av bærekraftig sjømatproduksjon i Norge. Skatteetaten forvalter allerede et regelverk rundt internprising som vi mener tar hånd om denne problemstillingen.

Det foreligger ingen konsekvensutredning av regjeringens foreslåtte modell, og den mangler forankring langs Norskekysten. Derfor ber vi primært om at forslaget skrotes.

Havbruk i en konkurransesituasjon

Norsk havbruk eksporterer 97% av all laksen og ørreten som blir produsert i Norge, og konkurrerer dermed på et verdensmarked. I andre sammenhenger hevder regjeringen at et skattetrykk likt våre utenlandske konkurrenter er viktig for å kunne opprettholde konkurransekraften. Et eksempel på dette er at selskapskatten har gått fra 28% til 22%. Vi mener det er svært uheldig å innføre en så radikal skatteendring som grunnrenteskatten er. Å endre marginalsattesatsen fra 22% til 62% vil kraftig forringe konkurransekraften. I tillegg kommer den særnorske formueskatten, som riktignok ikke betales av selskapene selv, men det er viktig å understreke at en stor andel av oppdrettsnæringen er familieeid. Derfor må eierne tappe selskapene for å få penger til å betale formuesskatten.

Det virker som regjeringen ikke har fått med seg at næringen jobber med teknologiske løsninger for å kunne produsere laks og ørret i lukkede merder i sjø. Ved ferdig utviklet teknologi betyr det at ørret og laks kan produseres i mange land. Da faller verdien av å drive oppdrett i norske fjorder

Vi vil gjøre regjeringen oppmerksom på følgende;

1. EU sin investeringsbank EIB gir SEK 530 million i støtte til et svensk landbasert lakseoppdrettsselskap med begrunnelsen «innovativ og bærekraftig matproduksjon», og minner oss på det faktum at norsk havbruk er i en global konkurransesituasjon og at det vi faktisk driver på med er matproduksjon.
2. Staten stopper midlertidig nye konsesjoner for landbasert fiskeoppdrett, med begrunnelsen at den teknologiske utviklingen går raskt og det er behov for et tydeligere regelverk. Denne teknologiutviklingen kjenner ingen landegrensler, den vil søke dit investeringer gir best avkastning.
3. Forslaget om grunnrenteskatt er isolert til sjøfasen. Dette betyr at oppdrettsselskaper i fremtiden kun vil bestå av sjøfasen. Det vil bli en masseoppsplitting av virksomheter og etablering av nye eierstrukturer. Sjølokaliteter og oppdrettstillatelser har etter vår mening ingen verdi uten næringens kompetanse og de investeringer gjort gjennom mange tiår.

Disse punktene mener vi sparker bein under tidligere utredninger og gjør disse utredningene mangelfulle som grunnlag for beslutning om grunnrenteskatt. I tillegg vil vi nevne vår egen satsing på lukket anlegg i sjø, «Egget», en teknologi vi mener har stort potensiale til å bli eksportteknologi.

Bidrar til mindre foredling, forskning og utvikling i Norge

Forslaget, slik det foreligger fører til at det blir mindre lønnsomt å foredle fisk i Norge. Dette er stikk i strid med det som har vært politikernes mantra gjennom mange år – at en større del av verdiskapingen skal bli igjen langs norskekysten. Om man skal lykkes med dette må forslaget legges opp slik at grunnrentebeskatningen ikke rammer selskaper som foredler i Norge.

Hofseth BioCare har de siste 13 årene vært en del av Hofseths bærekraftsstrategi der vi utnytter 100% av fisken til humant konsum. Gjennom Hofseth BioCare er det investert over 1,1mrd NOK i forskning og utvikling for å finne nye områder der laksen kan være verdifull. Selskapet gjennomfører bl.a klinisk forskning for å dokumentere helseeffekter knyttet til egenutviklede produkter fra restråstoff. Påvirkes foredlingsvirksomheten i Hofseth negativt, vil det ramme en viktig bærebjelke i vår bærekraftsatsing fordi restråstoff må behandles ferskt like etter foredling.

Endringsforslag

Primært mener Hofseth at forslaget må skrotes. Det er ikke konsekvensutredet, bygger på sviktende grunnlag og mangler politisk forankring langs kysten. Hvis forslaget videreføres, må det endres vesentlig.

Miljøordning

Hofseth foreslår at det etableres ei miljøordning som for alvor kan sparke i gang ny vekst innen havbruk. Lukkede anlegg eliminerer luseproblemet, samler opp slam for gjenvinning, reduserer smitterisiko vesentlig, hindrer rømming og skjerner villaksen. Vi mener det er nødvendig å satse på denne type teknolog, som løser miljøutfordringene ved sjøproduksjon.

En bytteordning der 1 konsesjon i sjø blir omgjort til 3 konsesjoner lukket vil være et insentiv til å ta de store investeringene som må til.

Produksjonen vil øke, samtidig som miljøbelastningen fra åpne merder blir redusert til et ikke-eksisterende problem. En følgeeffekt av økte investeringer blir flere oppdrag for leverandørkjeden. Lukket teknologi kan benyttes på en rekke fiskeslag, så dette kan bli en ny viktig eksportnæring.

Verdiskapingsfradrag

For å sikre at grunnrenteskatten stimulerer til økt verdiskaping og flere arbeidsplasser langs norskekysten forslår vi at regjeringen introduserer et verdiskapingsfradrag.

Dette vil fungere slik at laks og ørret som blir videreforedlet med høy ferdiggrad i Norge undras, eller får sterkt redusert sats for grunnrentebeskatning. Dette er i tråd med forslaget Sosialistisk Venstrepartis Torgeir Knag Fylkesnes lanserte i VG den 5. oktober.

Et verdiskapingsfradrag vil føre til at grunnrenteskatten ikke bare blir en fiskalskatt, men også et tydelig insentiv for å holde lokalsamfunnene langs kysten levende. I dag eksporteres 75% av all oppdrettet laks uforedlet ut av Norge, men med et verdiskapingsfradrag vil man få et større insentiv til å foredle fisken i Norge. Verdien av levende lokalsamfunn, økt skatteinngang og verdiskaping fra økt foredling i Norge vil overstige verdiene man lar bli igjen i bedriftene som følge av et slikt fradrag med flere titalls ganger. Menon anslår at hvis foredlingsgraden øker i Norge kan det potensielt bidra med 16 000 sysselsatte og økt verdiskaping på 12,4 milliarder kroner. Dermed vil en slik ordning komme samfunnet som helhet til gode.

Leie av sjøareal

Hofseth mener det ikke er grunnlag for grunnrente i havbruk, men mener det er rimelig at oppdretter betaler arealleie til fellesskapet for lokalitetene kommunene stiller til disposisjon for oppdrett.

Vi ser på produksjonsavgiften som en arealleie og foreslår at regelverket bygger videre på den modellen.

Vi mener det er avgjørende for legitimiteten til skatten/avgiften at den i sin helhet tilfaller kommuner som stiller areal til disposisjon innenfor kommunegrensene sine. Dette vil gi forutsigbare inntekter til kommunene.

Norge er et langstrakt land med distrikter preget av fraflytting. At distriktsnæringer langs kysten skal ha en ekstra verdioverføring til staten utover ordinær selskapsbeskatning er en type sentraliseringstankegang vi finner urimelig.

Økt bunnfradrag

Vi foreslår at bunnfradraget for betaling av grunnrenteskatt økes betydelig, slik at innslagspunktet havner på et nivå som skåner små- og mellomstore havbruksaktører. For å sikre dette bør bunnfradraget, som er foreslått til mellom 4-5 000 tonn økes til en produksjon på 30 000 tonn, en heving som også landsstyret til Senterpartiet har tatt til orde for. Dette vil bidra til at små- og mellomstore oppdrettere kan fortsette å være motoren i hundrevis av norske kystsamfunn. Samtidig vil et økt bunnfradrag sikre at grunnrenteskatten ikke forskyver eller forhindrer helt nødvendige investeringer i bærekraftige løsninger og lukkede anlegg.

Avsluttende bemerkninger

Vi vil minne regjeringen på deres egen regjeringsplattform, hvor de skriver følgende om havbruk:

“Havbruksnæringen er av stor betydning for norsk matproduksjon og verdiskapning. Regjeringen vil legge til rette for videre vekst for å skape flere arbeidsplasser, mer bearbeiding, større verdiskapning og økte eksportinntekter. Dette må skje på en forutsigbar, kontrollert og bærekraftig måte.”

Regjeringens forslag om innføring av grunnrenteskatt kan ikke på noen som helst måte sies å være verken forutsigbar, kontrollert eller bærekraftig.

Det virker ikke som regjeringen har forstått at teknologien for å produsere laks og ørret i lukkede merder i sjø trenger sterkere insentiver for at vi skal beholde konkurransefortrinnet som norsk havbruksnæring har, ikke at bremsen settes på for en bærekraftig teknologiutvikling.

For Hofseth er det viktig å spille en konstruktiv rolle, også i møte med beslutninger vi ikke er enige i. Vi er overbevist om at både næringen og politikerne i dette spørsmålet har de samme målsetningene overordnet, og er derfor opptatt av at det endelige vedtaket blir så godt som mulig.

Vi møter gjerne hvem det skulle være for å redegjøre mer i detalj for de forslagene vi fremmer, og ser frem til å medvirke i den videre prosessen.